

NARODNI DNEVNIK

Izbija vak dan opokine, izvašni nedelje in praznika.

Redna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20 --, inozemstvo Din 30 --.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

TELEFON STEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Po varšavskem atentatu.

Sovjetski in drugi socialistični listi so vsled varšavskega atentata silno ogorčeni in deloma tudi po pravici, ker z atentati se ne rešuje političnih nasprotstev. Toda na drugi strani bi vsi ti listi storili mnogo bolje, če bi se vprašali, zakaj se je ta atentat dogodil, v čem je njegov pravi vzrok. In če bi se le količkaj potrudili, bi odgovor tudi z lahkoto našli, če bi ga seveda hoteli najti in če ne bi mislili, da mora tudi varšavski atentat služiti samo strankarski agitaciji.

Je namreč mnogo prejasno, da ne bi bilo niti varšavskega atentata in niti preje švicarskega atentata, če bi vladalo v sovjetski Rusiji vsaj malo svobode in vsaj malo pravice. Toda tam ni niti sledu o svobodi in tudi pravici se ne goji holje. Le premnogi Rusi so to občutili na lastni koži in morejo vsled tega tavati po tujini in polagoma hirati, ker jim ne daje tujina kruha. In če pride iz teh krogov tu pa tam krvav odgovor, potem se v resnici ni čuditi, ker je to le prenaravno.

Je pač tak zakon človeški, da si ljudje ne dajo brez odpora vzeti svobodo. Zato je to prepovedano pod smrtno kaznijo. Kdo se more potem čuditi, če pridejo ljudje in odgovore na to nasilnost tudi s smrtno kaznijo. Saj je na vse zadnje o legalnosti ene ali druge smrtne kazni debata zelo mogoča. Ko izrekajo sovjetski magnati smrtne kazni nad svojimi rojaki, jih izrekajo vendarle le na podlagi najbolj surove sile, ker nimajo za sebe niti sankcije večine naroda, niti nobene druge. Svoje postopanje morejo olepšati le s sklicevanjem na svoje nazore. Toda prav iste argumente ima tudi atentator, ki je umoril njih eksponenta. Tudi on nima drugega argumenta kot sklicevanje na svoje prepričanje in v tem oziru so si sovjetski mogotci in njih atentatorji do pičice enaki.

V mnogem oziru pa imajo oni, ki dvignejo roko na sovjetske magnate, še mnogo bolj prav, ko sovjeti, kadar obsojajo ljudi na smrt, če se tu sploh more govoriti, da ima kdo prav. Če zagreši sovjetski mogotec tudi najbolj bestialen zločin nad ubogim ruskim buržujem, potem zadene preganjanega smrtna kazen, če se predrzne nastopiti proti mogotcu. V obup pritrzan človek pa se ne ustraši nobenega sredstva in taki ljudje so vedno bili pripravljeni na atentate. Kjer ni pravice, je atentat skoraj edino sredstvo in v takih deželah celo orodje pravice.

Zato pa je stara stvar, da se atentati dogajajo le v deželah nasilja, da pa jih dežele demokracije ne poznajo. Kdor se torej nad atentati razburja, ta naj skrbi, da bo povsodi zavladala demokracija in potem tudi ne bo atentatov. Kdor pa na eni strani hvali terorističen režim, zato ker ima mesto liktorskega znaka srp in kladivo, a se na drugi strani vsled atentatov razburja, ta uganja čisto navadno hinavščino in demagogijo.

Ne gre v eni sapi koketirati z nasilnimi režimi in postavljati se v pozi demokrata, ker eno drugo izključuje. Ali je človek demokrat in proti vsakemu nasilju ali pa ni demokrat in je nasilnež, odnosno sluga nasilneža. Kompromisa pa tu ni nobenega.

Italijansko vojno brodovje demonstrira po Jadranu.

Trst, 9. junija. Italijanska vojna mornarica, ki se je svojčas mudila v tržaški luki ter je nato posetila Reko, Pulj in Ancono in se je končno vrnila v Bari, je sedaj zopet zapustila svojo pomorsko bazo. En del mornarice je sedaj zasiguran

v Brindisi. Križarjenju italijanske mornarice po Jadranu se spravlja v zvezo z neke vrste demonstracijo, ki jo hoče izvesti Italija, da izvrši neki pritisk na Jugoslavijo, da se spor z Albanijo čim prej izravna.

Vprašanje volitev bo odloženo v dveh dneh.

Beograd, 9. junija. Vprašanje vlade mora biti rešeno najkasneje v enem ali v dveh dneh. Dr. Voja Marinković je včeraj popoldne ob 4. odpotoval v Topolo, da obvesti kralja o zunanjem položaju. Zato se bo tudi celo albansko vprašanje rešilo šele po povratku Voje Marinkovića iz Topole. Kar se tiče odhoda predsednika vlade Velje Vukičevića v Topolo, še ni gotovo, ali bo Vukičević sploh odšel v Topolo, ker bi se po najnovejših sporočilih kralj imel že danes vrniti v Beograd. Tako bi Vukičević šele v Beogradu šel do kralja v avdienco in bi potem končno rešil vsa vprašanja, ki jih je treba rešiti. Glede na tendence, ki so se pojavile v nekaterih parlamentarnih krogih, da bi se ustvarile nove politične kombinacije, podčrtavajo vladni krogi trdnost sedanje vlade in trde, da so volitve neizogibne. Vladni krogi zatrjujejo, da o kaki krizi ne more biti govora in da se volitve morajo izvršiti.

Zanimivo pa je, da se navzlic temu zatrjevanju vladnih krogov opaža živahna akcija, ki gre za tem, da se sedanja vlada vsaj rekonstruira. V neposrednem stiku stoje danes Marko Trifković, dr. Laza Marković, dr. Momčilo Ninčić in Miša Trifunović. Ti delajo na to, da se narodna skupščina skliče k izrednemu zasedanju, na katerem naj bi se razpravljala vsa sporna zunanja in notranja vprašanja. Glede same vlade se smatra, da bi bilo treba sedanjo vladno kombinacijo sicer ohraniti, premenjati pa bi bilo treba nekatere osebnosti. Situacija je pa še vedno negotova, ker kolikor se tudi govori o krizi, naglašava vlada vedno še, da bo izvedla volitve in da o krizi ni govora. Ta položaj se bo vsekakor razčistil, ko se kralj vrne v Beograd in bo Velja Vukičević sprejel v avdienci. Dotlej se bo pa rešil tudi spor z Albanijo.

Finančni minister o oblastnih proračunih.

Beograd, 9. junija. Minister financ je prevzel v razmatranje potrditev proračunov oblastnih skupščin. Od 33 oblastnih skupščin jih je dosedaj došlo v ministrstvo financ 25, od katerih je 9 definitivno odobrenih. Minister je ugotovil, da so proračuni v pretežni večini tehnično zelo slabo urejeni. Temu se pripisuje vzrok, da se je delovanje oblastnih skupščin šele pričelo. Kar se tiče proračuna zagrebške oblastne skupščine, ki je bil zavrnjen, je finančni minister izjavil, da že načeloma ne more dopustiti uvajanja novih posebnih davkov, ker bi to obremenjevalo narodno gospodarstvo. Finančni minister je dalje ugotovil, da so nekatere oblasti že iz-

plačale kredite, dasiravno proračuni še niso bili odobreni. Ta prestop bo prišel pred glavno kontrolo. Če se bo dokazalo, da je bil prekoračen proračun, bodo odgovorni činitelji pozvani na odgovor. — Zavrnili so se proračuni skopljanske, tuzljanske, cetinske, valjevaške, osješke, mariborske in kragujevaške oblastne skupščine. Odobreni pa so bili proračuni skupščin v Užicah, Ljubljani, Čačaku, Vranji, Kruševacu in Beogradu. Najboljši proračun je sestavila užička oblastna skupščina.

V pretres prideta sedaj proračuna dubrovniške in splitske skupščine, zatevoma dvema pa proračuna oblastnih skupščin v Bosni in Hercegovini.

KRALJ SE VRNE V BEOGRAD.

Beograd, 9. junija. V dobro informiranih krogih se trdi, da dospe Nj. Vel. kralj v spremstvu ministra zunanjih zadev dr. Voje Marinkovića v Beograd.

UZUNOVIĆ in MARINKOVIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 9. junija. Včeraj sta bila v avdienci pri kralju v Topoli bivši ministrski predsednik N. Uzunović in bivši notranji minister Boža Maksimović. Politični krogi pripisujejo tej avdienci veliko važnost.

SEJA VLADE.

Beograd, 9. junija. Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta od 5. do 8. ure zvečer, na kateri se je razpravljalo o zunanjepolitičnem položaju naše države. Na to so prišla na dnevni red resor-na vprašanja.

Ministru javnih del so bili odobreni krediti v iznosu 12 milijonov dinarjev. Porabili se bodo ti krediti za kolonizacijska dela v južni Srbiji.

Ministru za kmetijstvo se je odobrilo

Varšavski atentat je samo reakcija na sovjetski atentat na svobodo in pravico in le s tega stališča ga je presojati.

kredit 26 milijonov dinarjev za izsušenje pančevskega močvirja, za melioracijska dela in vodne zadrage je bil odobren kredit 60 milijonov dinarjev.

Končno je ministri svet razpravljal še o nekaterih manjših resornih vprašanjih.

UKAZ O NOVIH VELIKIH ŽUPANIH PODPISAN.

Beograd, 9. junija. Kakor se trdi v merodajnih krogih, je bil zunanji minister dr. Voja Marinković takoj popoldne v avdienci pri kralju, kateremu je poročal o zunanjepolitičnem položaju. Obenem je prinesel ukaz o imenovanju velikih županov. — Danes se bo dr. Voja Marinković vrnil v Beograd.

DELAVSKE AZIL DOBI LJUBLJANA.

Beograd, 9. junija. V Ljubljani se bo zgradilo večje poslopje za brezposelne delavce in za delavsko zbornico. V poslopiju se bo uredila tudi ljudska kuhinja, tako, da bi bilo novo poslopje delavski azil. Delavska zbornica za Slovenijo bo dala na razpolago 1.500.000 dinarjev, mestni magistrat ljubljanski bo dal na razpolago stavbišče v vrednosti 300 do 400.000 dinarjev in 1.200.000 dinarjev v gotovini, ministrstvo za socialno politiko pa bo nakazala 1.800.000 dinarjev.

Protikomunističen atentat v Leningradu.

Leningrad, 9. jun. Neznani človek je vrigel bombo v sejno dvorano komunistične stranke v Leningradu, baš ko se je vršila seja načelstva stranke. Bomba je učinkovito delovala. Njegov spremljevalec — istotako nepoznan — je za tem vrigel še eno bombo. — Poslopje je zelo poškodovano, 26 ljudi je bilo težko ranjenih in prepeljanih v bolnico. Oba atentatorja sta se rešila pred zasledovalci s tem, da sta streljala nanje iz revolverjev.

HRVATSKA PUČKA STRANKA NE VSTOPI V HRVATSKI BLOK.

Zagreb, 9. junija. V vprašanju ustanovitve Hrvatskega bloka je imelo včeraj vrhovno vodstvo Hrvatske pučke stranke sejo, na kateri je bilo prisotnih 150 delegatov iz vseh krajev. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se odkloni vstop v Hrvatski blok. Na seji je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Za predsednika je bil iznova izvoljen Stefan Banić.

KONFLIKT Z ALBANIJO NA MRTVI TOČKI.

Beograd, 9. junija. V konfliktu z Albanijo ni nobenih novih momentov, razen da je češkoslovaški poslanik Šeba posetil zunanjega ministra in se informiral o albanskem vprašanju. Dosedaj še tudi ni nobenih vesti, da bi bil naš dragoman Gjurašković izpuščen na svobodo. Naša vlada ni napravila nobenih posebnih korakov, ker stoji na stališču, da se sploh nič ne podvzame, predno se ne zaslisi naš odpravnik poslov v Tirani. Ves spor naj bi se predložil Zvezi narodov.

Interesantno je tudi vedenje italijanske vlade, ki hoče preprečiti razpravo o vsem jadranskem sporu in posebno tudi o tiranski pogodbi. Italijanski poslanik Bodrero poseča večkrat zunanjega ministra, hoteč dobiti pojasnila o stališču naše vlade v tem sporu in jo pregovoriti, da da Italiji mandat za rešitev spora med nami in med Albanijo.

FRANCIJA POSREDUJE V SPORU Z ALBANIJO.

Pariz, 9. junija. Francoski poslanik Oardy, ki se danes vrne v Beograd, je dobil o dsvoje vlade nalog, da v povsem prijateljskem tonu posreduje pri jugoslovanski vladi glede spora z Albanijo. Opozori naj vlado na nevarne posledice, ki bi utegnile nastati, ako bi se konflikt poostiril. V poučenih krogih trde, da je francoska vlada napravila ta korak zato, ker ji je Italija službeno sporočila, da ona v tem prav tako kakor v prejšnjem konfliktu ne bo dovolila, da se Zveza narodov vmešava v jadransko vprašanje.

TUDI BEOGRAD DOBI DELAVSKO ZAVETIŠČE.

Beograd, 9. junija. Ministrstvo za socialno politiko je beograjski občini odobrilo kredit 10 milijonov Din ob 4% nih obrestih na 25 let. Iz tega kredita naj občina sezida azil za brezposelne delavce, delavsko zbornico, borzo dela in še nekatere druge kulturne ustanove. Azil za brezposelne je v Beogradu zelo potreben, ker je v Beogradu največ brezposelnih delavcev. Zavzemanju dr. Jovanovića, podpredsednika beograjske občine, za stvar in naklonjenosti ministra za socialno politiko se je zahvaliti, da se bo ta misel kmalu uresničila.

Še o vsedelavskem zletu.

Edo Fimmen o našem delavstvu in o svojih vtisih v Ljubljani.

Zastopnik mednarodne zveze transportnih delavcev se je v privatnem pogovoru, kakor poroča »Morgenblatt«, izjavil o svojih vtisih v Ljubljani tako-le: O tukajšnjih razmerah (jugoslovanskih) sem bil le površno informiran. Vedel sem le to, da je vaša delavstva, kar se tiče organizacije, discipline in samozavesti, daleč za delavci drugih dežel. Da pa vlada v vrstah jugoslovanskega proletariata tako silna desorientiranost, se mi ni niti sanjalo. Tega je predvsem kriva nesrečna razcepjenost (delavskih) političnih strank. Vi imate vendar skoraj ravno toliko strank, kolikor je med vami intelektualcev. Delavci nasledajo vsem mogočim pustolovcem. Itak je le malo Slovencev, pa še ti so razbiti, mesto da bi v enotnih političnih organizacijah pokazali svojo silo. V Sloveniji sem takoj spoznal, da pripada prebivalstvo zapadnemu kulturnemu krogu in da je v ostrem nasprotju s Srbi... Zdi se mi, da se Slovenija v gospodarskem oziru bliža polagoma svojemu propadu... Fimmen je govoril nato še o balkanskih vprašanjih in o naših odnosih s Srbi, ker pa v tem oziru niso njegova izjavanja čisto točna in tudi manj zanimiva, jih izpuščam.

Iz citirane sodbe Fimmena, ki gotovo želi našim delavcem čim več uspeha na političnem polju, pa jasno sledi, da smo mi popolnoma pravilno precenili delavski zlet in miting in da je bila naša sodba kvečjemu še premila. Je vendar v nebo kriče škandal, da mora šele delegat mednarodne organizacije in tuje oporiti naše delavce, da nasledajo pustolovcem in da ne poznajo ne organizacije, ne discipline in ne samozavesti. Prav res!

Débaclé naših delavskih voditeljev je popoln in čas je, da se delavci teh dičnih voditeljev že oprostite.

Še ena sodba.

Pod naslovom »Neuspeh vsedelavskega zleta v Ljubljani« poroča zagrebški »Jutarnji list« med drugim to-le:

»Prva točka vsedelavskega zleta je imela biti večerja velika javna skupščina na Kongresnem trgu in to baš pred privatnim stanovanjem dr. Zerjave, čegar balkon je bil zelo lepo okrašen z rdečimi nageljni (danes teh ni več), komaj pa je pričel prihajati sprevod z godbami na skupščino, se je videlo, da imajo neodvisni delavci ogromno večino...»

In pred tem: »Delavski zlet, kakor so ga organizirali socialisti, odnosno za njih hrbtom sam. demokrati, je imel dvojen cilj: 1. da se na pet ali šest strank razcepjeni socialisti zopet združijo v edinstveni organizaciji in 2. da že ujedinjene socialistične stranke podpro samostalce (SDS — op. ured.) v Sloveniji... v zadevi že znanega in dovoljno diskreditiranega naprednega bloka v Sloveniji...»

In konec: »Ta miting je dokazal, da bodo ostali delavci v Sloveniji še nadalje razcepjeni in sicer še bolj ko dosedaj, ker se pojavljajo nesoglasja tudi med komunisti samimi, katerih organizacija je bila dosedaj najmočnejša. Med komunisti so se razširile vesti, da igrajo nekateri njih »voditelji« dvojni vlogi, da se na eni strani kažejo delavstvu kot nekaki sovjetski zaupniki, na drugi strani pa tajno delajo skupaj z našo policijo... Ni brez vzroka govoril Fimmen o pustolovcih, katerim nasledajo naši delavci.

Nova rumunska vlada.

Z imenovanjem princa Barbu Stirbeja za ministrskega predsednika je tudi jasno označen cilj in namen nove rumunske vlade.

Princ Stirbey je svak Bratianua in njegov zaupnik ter je tako prišla Bratianova liberalna stranka zopet na vlado. Obenem pa je princ Stirbey tudi eden največjih bogatašev v Rumuniji in največji lastnik konservativnih tovarov. Z njim so prišli v vlado do odločilnega upliva bankirski krogi in rumunski velikaši. Princ Stirbey je nadalje upravitelj premoženja vladarske hiše, ki ima zlasti mnogo delnic petrolejskih podjetij. Ta podjetja uspevajo danes vsled hude ameriške konkurence slabo in zato je pričakovati, da bo princ Stirbey tudi v tem oziru postavil svojega moža.

Zlasti znan je postal princ Stirbey ob priliki ekstrature princa Karla. Bila je v glavnem zasluga princa Stirbeja, da se je moral princ Karl odpovedati prestolu in oditi v tujino. Zato ga je tudi princ Karl pred odhodom iz Bukarešte oklofotal.

Kakor poročajo listi, je bil general Averescu vržen, ko še ni podal niti demisije. Iz dvora mu je bil prinesen dekret, da je imenovan novi ministrski predsednik in tako je moral Averescu hočeš nehoče podati demisijo. Bajje je pripravil ravno vojaški puč, njegov padec pa je izvedbo tega puča preprečil.

Da je bil Averescu tako nenadoma vržen, pojasnjuje listi tudi z drugim vzrokom. Vsled boleznj kralja Ferdinanda so hoteli gotovi krogi doseči, da bi bila Rumunija zavarovana pred vsakim presenečenjem in sicer v prvi vrsti zaradi nasledstva na prestolu. Nova vlada bi morala s svojo sestavo jamčiti, da ostanje dolžbe proti princu Karlu v veljavi in ker sta se proti princu najbolj ekspozirala Stirbey in njegov svak Bratianu, je bila tudi njima izročena vlada. Tako je poskrbljeno, da ne bo niti glede prestolonasledstva in niti glede regentstva nobenih izprememb.

V novi vladi je upliv Bratianua močno zagotovljen, ker je tudi novi vojni minister, general Anghelescu svak Bratianua. Razven liberalcev so vstopili v vlado še nekateri narodni zaranisti (Kmečka stranka), dočim pa je gros kmečke stranke proti novi vladi.

Situacija nove rumunske vlade je torej precej težavna, kakor so tudi napete notranje politične razmere v Rumuniji. Na eni strani stalna nevarnost od Rusije, na drugi strani veliko nezadovoljstvo v deželi, ni čuda, da je javnost želela koncentracijsko vlado. O novi vladi pa ni mogoče reči, da bi bila koncentracijska vlada, temveč je to le vlada gospoda Bratianua. V tem pa je tudi ves njen nedostatek.

Politične vesti.

— Volitve ne bodo odložene. Pašičevci in nekateri drugi opozicionalci govore, da bodo volitve odložene. Temu nasproti pa izjavljajo vladni krogi z vso odločnostjo, da volitve ne bodo odložene. Vladni krogi trde, da bodo v kratkem nove volivne priprave vlade dokazale, da je razpis volitev pred nami. Od teh predpriprav zlasti omenjajo izpopolnitev vlade, imenovanje novih velikih županov in končno razpis volitev koncem tega tedna ali najkasneje v torek. Kakor se more sklepati iz vsega postopanja vlade, ima sedanja vlada že danes značaj volivne vlade.

— Pribečević v Žumperku in Dadatovičima. Pod tem naslovom piše »Narodna Politika«: »Še predno se je vršil seostanje, je dal Lukinić javiti iz Karlova beogradskega »Politika«, da je na sestanku prišlo 5000 ljudi, ki so kljub silnemu dežju poslušali Pribečevića. Očividno nam danes pripoveduje, da je bila ta skupščina tako mizerna, da ni mogla biti bolj. Na njo je prišlo v vsem največ to ljudi, dočim so vsi ostali odšli ostentativno v

svoje hiše. To stotino je zbral mestni beležnik Kendulić. O tej blamaži sam. demokratov bomo spregovorili obširneje v prihodnji številki.« — Tako »Narodna Politika«. Je menda res dobro, da ljudje ne čitajo samo »Jutro«.

— Džemiet se pripravja na volitve. »Obzorje« poroča, da se džemiet marljivo pripravja na volitve. Džemiet bo nastopil samostojno in odklanja vsak skupen nastop z drugimi strankami. Vendar pa je verjetno, da bo nastopil skupno z Nastasom Petrovićem, ker se je ta ob zadnjih volitvah krepko zavzel za džemiet. Svojevo lista Džemiet ne bo izdajal, ker je njegova tiskarna še vedno konfiscirana in ker se bo itak vršila vsa agitacija le ustmeno, od hiše do hiše. Voditelji džemietu upajo, da dobe večino mandata v južni Srbiji, če bodo volitve le količinsko svobodne. Pravi voditelj džemietu je še vedno Ferhad beg Draga, čegar proces še vedno ni zaključen.

— Italijanski tisk o našem sporu z Alba-

nijo. Vsi italijanski listi pišejo zelo mnogo o našem sporu z Albanijo in so seveda brez izjeme na strani Albanije. »Messagero« piše, da je bil Gjurašković špijon in jugoslovensko poslaništvo je prvotno samo zanikalo, da bi spadal Gjurašković med poslansko osebo. Italijanski poslanik v Beogradu je interveniral za mirno rešitev spora in beogradska vlada je tudi pravilno ocenila italijansko intervencijo, vsled česar je še bolj nepojmljivo, da je mogel jugoslovanski poslanik v Tirani odbiti ponuden kompromis. List zaključuje svoj članek s trditvijo, da Jugoslavija ruši mir na Balkanu. »Giornale d'Italia« odobrava stališče italijanske vlade, ki bo v sporu med Jugoslavijo in Albanijo strogo nevtralna. Če bi pa prišlo do komplikacij na albansko jugoslovenski meji, potem bi nastala zelo delikatna situacija. »Lavoro d'Italia« pravi, da je bil Gjurašković ekspozent in špijon neke skupine, ki je pripravljala napad na Albanijo. (Ni treba še posebej povdarjati, da je vest »Lavoro d'Italia« popolnoma izmišljena.)

— Nova rumunska vlada je izdala proglas, v katerem med drugim obljublja svobodo tiska in svobodne volitve. Dejansko se je tudi v resnici cenzura nad tiskom nehala. Če bo izvršena tudi obljuba o svobodnih volitvah, je seveda drugo vprašanje. — Vlada je izpopolnjena. Liberalcec John Ingler je sprejel ministrstvo za narodno zdravje, pričakujejo, da prevzame zunanje ministrstvo londonski poslanik Titulescu. Potem bi ostalo nezasedeno samo še ministrstvo za trgovino. — Profesor Jorga je odklonil povabilo princa Stirbeja, da vstopi v vlado.

— Dr. Beneš za priznanje sovjetske Rusije. Deputacija socialističnih poslancev je obiskala dr. Beneša in mu izrazila željo, da Čehoslovaška prizna sovjetsko vlado. Deputaciji je dr. Beneš odgovoril, da je bil on vedno za priznanje sovjetske Rusije in da bo Čehoslovaška sovjetsko vlado priznala kakor hitro bodo razmere to dovoljevale. Vsled te izjave so desničarski listi čisto iz sebe in vehementno napadajo dr. Beneša. Zlasti slovaški listi se z napadi odlikujejo. Večina češke javnosti in zlasti gospodarski krogi pa izjavo dr. Beneša odobravajo, ker je Čehoslovaška bila v zelo veliki meri udeležena pri uvozu v Rusijo in bi bil brez priznanja sovjetske vlade ves ta uvoz v bodoče nemogoč.

— Sovjetska Rusija bo izplačala svoje dolge Franciji. Na zadnji seji francosko-ruske komisije za dolgeve, ki jih mora izplačati Rusija Franciji, je bil podpisan protokol, s katerim se sovjetska Rusija zavezuje da bo v teku 72 let izplačala Franciji na račun predvojnih dolgov carske Rusije — 72 milijonov zlatih frankov. Protokol, oziroma ta obveza še nima končne vrednosti, ako Francija ne izpolni obljube, da ji bo kreditirala 500 milijonov frankov za nabavo industrijskih produktov, zakar bo Rusija postavila vse svoje petrolejske vrelece. Pogajanja o posojilu in dolgovih še niso zaključena.

— Peking pred padcem. Poročevalec »Agence Havas« je javil iz Pekinga, da vlada v Pekingu popolna smešnjava in da krožijo po mestu najalarmantnejše vesti. Dosedaj je Čangsolinu uspelo vzdržati red in mir v Pekingu. Ako bo general Čangsolin odšel s svojimi oddelki vojaštva iz Pekinga, bo brezdvoma nastala nevarnost, da izbruhnejo nemiri. Čangsolinu je pustil raztrositi vesti, da sprejema vse Sun-Jat-Senove temeljne misli za svoje in, da se ne bo postavil proti Kuomintang stranki, temveč samo proti komunistom. Generalni štab Čangsolinove armade je izjavil, da se vrše pogajanja med generali Čangsolinom, Čangkašekom in Jensišanom, vojaškim guvernerjem province Čangsi, za ustvaritev enotne fronte in trozveze proti komunistični ekspanziji.

GOSPODARSTVO V MESTNI OBCINI CELJE.

II.

Luč, to je elektrika, je v Celju strašno draga in sicer radi tega, ker SDS ni razumela doseči bolj ugodne pogodbe s Falo in ker je razsvetljava na ulicah skoraj zastoj, dočim se dotični izdatki prevajajo na odjemalce elektrike, ki torej v resnici plačujejo večino izdatkov za ulično razsvetljavo. Neglede na to, je pa razsvetljava na ulicah tako razkošna, je tudi montaža te razsvetljave izvedena tako neekonomično, da se je po mnenju izvedencev kakih 500.000 dinarjev po nepotrebnem preveč izdalo. Razsvetljava

je torej radi tega tako razkošna, ker je poceni in ker jo plačujejo konsumenti.

Na drugi strani so napravili plinarno pasivno, akoravno so investirali cel milijon dinarjev v svrhu njene rentabilnosti. Ali ni sama plinarna dovolj jasen dokaz nezmožnosti dosedanjih odločujočih močij, ali ne označja smrdeč in drag plin, da kriči plinarna po odrešeniku? Plinarno so ubili ravno z elektriko, ker je cestna razsvetljava preje rabila ogromno množino plina, sedaj pa iščejo z električno razsvetljavo po konsumentih plina in ga prodajajo za tako strašno visoko ceno, da ga nikdo že radi tega noče. Ali ni to malomestno, če se hoče imeti na vsak način vse električno osvetljeno, dočim najdete v Londonu ali Parizu še premnogo plinske razsvetljave na ulicah? V ostalem je pa plin ravno modernim mestom potreben za kurjavo itd., torej je plin modernim mestom potreben. Navzlic temu so pa pustili cevi brez popravil in sedaj jim plin uhaja iz cevi kol njam njih pripadniki iz stranke. In ves investiran milijon dinarjev se ne obrestuje!

Da bi bili gospodje od SDS v stanju postaviti le eno stanovanjsko hišo in četudi tako skromno, da bi vsaj pokazali dobro voljo in resnost pri tem vprašanju! Tudi tu so popolnoma odpovedali, čeprav so mnogo anketa in purparilirali in pisali po listih. Kupili so celo mnogo vagonov opeke nekje pri Ljutomeru in za apno so skopali veliko rupo, pa opeko so prodali in apno tudi, jama so zasuli — hiše pa ni!

Navzlic temu pa ugotovimo, da naj bi znašal za l. 1927 proračun za mesto Celje, ki ima 7000 prebivalcev, okoli 4 milijonov dinarjev dohodkov in istotoliko izdatkov, dočim ima Maribor, ki ima okoli 30.000 prebivalcev, komaj 10 milijonov proračuna. Ali je to razmerje? Zato pa so tudi naložili najemnikom kar en cel milijon doklad na najemnino, da torej ravno uradništvo najbolj trpi pod tem gospodarstvom. In ravno uradništvo je dosedaj v svoji strankarski zaslepljenosti naravnost podpiralo to prekonorjleno obdobje najemnikov.

Vsak z zdravim razumom pa se bo sedaj vprašal, kam je šel denar, če niso niti gori naštetih primitivnih potreb upoštevali. Na to je odgovor posebno lahek in bo isti posebno jasno dokazal, da SDS ni zmožna v Celju gospodariti tako, kot je to treba.

Postavili so na poplavam izpostavljenem mestu luksurijozen cvetličnjak, katerega oskrbuje vrtnar uradniške kategorije. Naprava še vedno ni gotova, še vedno betonirajo ograjo, grede in drugo, kar stane do sedaj okoli 700.000 dinarjev. Napravili so električno napravo po mestu in izdali za njo brez potrebe okoli 500.000 dinarjev preveč. Postavili so pod Tolstim vrhom Celjsko kočjo, ki stane kljub lastni režiiji nad 150.000 dinarjev. Pomnožili so uradniški aparat na magistratu preko potrebne mere. Mestni uslužbenci in konji delajo v prvem redu le za olepšavo mesta, niso pa na razpolago za nasipanje blatnih hodnikov, pač pa za novo promenadno pot ob Savinji, katero bo menda že prva velika voda razdrla, kakar bi jo spet popravili, ako bi imeli še to moč. Podrobnosti so razvidne vsakemu, ki se za to zanima in proračunov. In ako bi že res bilo vse to tako zelo nujno potrebno, potem pa je predpogoj za take izdatke, da jih odobruje večina občanov, ne more pa zadostovati manjšina, katera hoče gospodariti po svoje z občinskim denarjem.

Radi tega kričetečega gospodarstva v mestni občini celjski je večina prebivalstva proti nadaljnemu vladanju SDS na magistratu. Vodilo je torej opozicijo edino le pametno načelo razumnega gospodarstva in stremiljenje odpravitve strankarstva iz mestnega gospodarstva, ker strankarstvo je dosedaj v prvem redu odločevalo pri rešitvi raznih še tako važnih vprašanj.

Vse vpije po odstranitvi te stranke, ki kličče sedaj proti združenim NRS, SLS in Nemcem na pomoč narodno zavednost, kakor da bi bila naša država radi tega v nevarnosti, ker se onim od SDS ne pusti več na tak način gospodariti. Združene stranke vodi edino le načelo gospodarske pameti in tisti, ki tega ne vidi, je ali slep strankar ali pa bere samo »Jutro«. Bodedo videli, če je res mogoče, da bodo imeli taki ljudje v Celju vsaj toliko glasov, da bodo sploh lahko imeli kak vpliv na bodoč razvoj Celja. Celju je pa le želeli, da dobijo združeni NRS, SLS in Nemci ogromno večino, da potem uveljavijo zdrava načela v mestnem gospodarstvu na podlagi razuma, ne pa na podlagi kake politične stranke.

Francija in Italija od premirja do Locarnske pogodbe.

(Napisal francoski diplomat.)

Časopisje je razpravljalo o finančnih in teritorialnih zadevah Nemčije, kot bi bili italijanski interesi bolj vzajemni z nemškimi kot s francoskimi, belgijskimi, poljskimi ali češkimi. Obsojali so Versajski mir, bodisi iz egoistično-nacionalističnega stališča, bodisi pa iz pretirano gospodarskega stališča. Govorilo se je: »Kaj hočete, da nam pomaga mirovna pogodba, ki nam neposredno ni ničesar ali skoraj ničesar prinesla? Ali pa: »Ta pogodba ovira gospodarsko ureditev Nemčije, ki je neobhodno potrebna svetovnemu gospodarstvu.« Če je kakšna sprememba ali možnost spremembe kake točke mirovne pogodbe mogla koristiti nekdanjemu sovražniku, to ni bil vzrok, da je bila antipatična, temveč nasprotno, ravno to je bil vzrok, da je bila simpatična, n. pr. eventualna združitve Avstrije z Nemčijo.

Zapirali so oči nad nepriliko, ki bi nastala iz tega, da bi se zamenjala soseščina nevarne Avstrije z bolj nevarno Nemčijo. Da bi pozabili to nevarnost, so si izmislili drugo: donavsko konfederacijo. Trdili so, da je naša diplomacija na delu, da združi v konfederacijo vse države, ki so nastale na razvalinah stare habsburške monarhije. To pa

ni bilo res: naša vlada je javila italijanski vladi navodila, s katerimi je prepovedala podpirati tak načrt prvemu diplomatskemu zastopniku Francije, ki ga je bila poslala po vojni na Dunaj; toda rimska vlada ni nikoli objavila v časopisju garancije, ki jo je bila dala naša vlada. Razen tega pa je partikularizem podonavskih držav jasno kazal, da nikakor niso razpoložene za upostavitve take konfederacije. Toda tudi tega Italijani niso razumeli. Ko so praška, beogradska in buka-reška vlada sklenile politično in vojaško zvezo, z namenom, da ohranijo »status quo« v Srednji Evropi, je bila senzacija v Italiji velika in trenutek se je obotavljali, kako bi si dogodek primerno razlagali. Najprej so se odločili za sledeče: »Slednjič otresejo dežele Srednje Evrope jarem francoskega vodstva in postopajo samolastno!« Toda Italijani so kmalu izprevideli, da ta razlaga ne drži in brez prehoda so objavili drugo: »Mala antanta je proizvod francoskega machiavelizma in vaba za ostudno podonavsko federacijo.« Ta druga razlaga je bila ravno tako fantastična kot prva. Vsekakor so začeli Malo antanto, koje ustvarjenje je bilo zadoščeno za Francijo, gledati v Italiji zelo nezaprno.

Podlaga vseh teh sodb in občutkov je bila ista: reakcija proti vojni, kateri sledi nezizbežno pozabljenje lekcij najbližje preteklosti in več ali manj popoln preobrat v do-

tlej pripuščenih odnosih. Opravičilo gosp. Nittija, da ni reagiral proti tej reakciji, obstoji v tem, da je bila reakcija proti vojni podlaga njegove lastne vlade. Treba je odločnega obvladovanja samega sebe, ki ga on ni imel, da se ublaži, zajezí in drugam napelje tok, ki je človeka dvignil na vlado.

Na koncu svojega ministirovanja pa je napravil ta možak nekaj humorističnega. Zahteval je od gosp. Milleranda, da odpoklic rimskega poslanika g. Barréra, češ da se meša v laško notranjo politiko. Ali se je zavedal velikanskega začudenja, ki ga je povzročil s tem, da je zahteval odpoklic poslanika, ki je predstavljal Francijo v Italiji že skoraj trideset let in je navezal na svoje ime vse pogodbe, s katerimi sta se bili obe deželi zblížili in navezali druga na drugo? Ali pa je bilo ravno to, da je imel tega diplomata, postalo simbol za politiko sodelovanja vzrok, da ga je želel odstraniti? Vsekakor je gosp. Millerand prosil g. Barréra, naj pride v Pariz. Pokazal mu je pismo g. Nittija in mu dejal: »Napravite vi sami predlog za odgovor!« Odgovor, ki je razbremenil poslanika očitkov, naperjenih proti njemu, je odklanjal odpoklic. G. Nitti pa je odgovoril s pismom, v katerem je na novo zahteval odpoklic. Toda med tem, ko je bilo to pismo na potu iz Rima v Pariz, je bila vlada g. Nittija strmoglavljena.

Očitek, ki ga je napravil g. Barréra, je bil

popolnoma neopravičen. Intervenirati v laški notranji politiki, pa naj bo že pod katerokoli obliko, je zelo težavno za vsakega inozemskega diplomata, čisto nemogoče pa za francoskega diplomata. Če bi kdo nasprotno trdil, se morajo poznavalci razmer samo smejeti.

Kabinet Giolitti-Storza.

Pod g. Giolittijem, ki je postal predsednik vlade, se je ozračje naglo omililo. Njegova vrnitev na krmilo je končala protivojno reakcijo, saj je bil, predno je Italija začela vojno, prvoborilec nevtralizma in je njegovo ime ostalo ves čas vojne parola onih, ki niso želeli pristopa Italije v vojno. Toda kljub temu, ali bolje rečeno, ravno radi posele njegovega posel mnogo lažji pot posele njegovega prednika pri prilagoditvi na evropski položaj, ki je nastal iz dogodkov, v kateriški položaj, ki je bil silno praktičen in je imel izborni smisel za politiko, zato je našel zadevo na točki, kjer jo je našel po petletni odsotnosti. Zelo star, a mladeniškega duha, je kometno pokazal, da ne živi v preteklosti. Avtoriteta njegovega imena je postala le še večja po dolgem odmoru, ki ga je prekinil; nič ga ni oviralo, da jo je ohranil neokrnjeno, ker se mu enako kot tudi g. Nittiju ni dalo ničesar očitati z narodnostnega stališča.

(Dalje prihodnjč.)

Dnevne vesti.

MNOGO PREVEČ STRAHU.

Notranje ministristvo je prepovedalo zemljevid socialistične zveze sovjetskih republik »Union des Republiques Sovietiques«, ki je bil izdan v veliki obliki in v francoskem jeziku v Parizu.

Vse lepo, če naša vlada skrbi, da se ne širi pri nas boljševška propaganda. Vendar pa mislimo, da ta skrb ne sme iti predaleč. Daleč preko cilja pa strelja prepoved zemljevida, kajti obstaja Zveza socialističnih republik sovjetov vendar ni mogoče tajiti. Enako mislimo, da pogled na novi zemljevid Rusije niti najmanj ne more koristiti komunistični propagandi, kajti ta zemljevid pripoveduje samo to, kaj vse so boljševiki Rusiji izgubili. To spoznanje pa pač ne more navdušiti Jugoslovane za Rusijo.

Da je nezemeljska prepovedi kompletna, je zemljevid sestavljen v francoskem jeziku in torej je celo neprimeren, da bi med našim narodom mogel koristiti komunistični propagandi.

Vsa prepoved torej nima drugega efekta, ko da smo se zopet enkrat osmešili pred svetom. Ali se res še nismo zadosti?

— Šef generalnega štaba v Ljubljani. Predvečerašnjim je prispel na potu na daljši oddah na Bled, v Ljubljano šef generalnega štaba, armijski general Dragotin Pešič. Gospodu šefu generalnega štaba želimo prijetno bivanje na Bledu.

— Uradni list št. 61 z dne 4. junija 1927 objavlja: cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu blaga po čl. 16. pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921, veljaven od 1. do 15. t. m., natečaje za sprejem gojencev v pomorsko vojaško akademijo, nižjo šolo vojaške akademije in v bolničarsko podčastniško šolo v Nišu.

— Kongres hišnih posestnikov v Splitu. Te dni se je vršil v Splitu kongres hišnih posestnikov iz vse države. Na kongresu je bila sklenjena med drugim resolucija, v kateri se zahteva, da naj se stanovanjski zakon ukine. V slučaju, da stoji stanovanjski zakon s 1. novembrom iz veljave, priporoča resolucija hišnim posestnikom, da naj bodo pri odmeri najemnine zmerni ter naj vpoštevajo v vseh slučajih krajevne razmere.

— Izpiti geometrov. Dne 20. t. m. se prične v Beogradu izpiti geometrov. Prijavljenih je vsega skupaj 130 kandidatov.

— Nemški konzulat v Splitu. V Splitu je ustanovljen nemški konzulat. Za začasnega podkonzula je imenovan ravnatelj podružnice Prve hrvatske štedionice Janko Janković.

— Kredit za razmnoževanje katastralnih načrtov. Finančno ministristvo je dovolilo kredit pol milijona kron za vzpostavitev delavnice za razmnoževanje katastralnih načrtov.

— Izpraševalna komisija za državni izpit iz glasbe v Ljubljani razglasa da se bodo izpiti za leto 1927 vršili koncem meseca junija t. l. v prostorih ljubljanskega konservatorija (Gosposka ulica št. 8). Kandidati, ki želijo v letošnjem terminu polagati izpit iz glasbe (petja, klavirja, gosli ali orgel) naj predložijo svojo z dokumenti opremljeno in kolektivno prijavo izpraševalni komisiji do 20. junija t. l. (v pisarni konservatorija).

— Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice v Zagorju ob Savi. Po krasno uspešnih koncertih v Murski Soboti in Ljutomeru priredi godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice pod taktirko prof. Adamiča svoj tretji koncert v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Zagorju ob Savi. Na vzporedu so orkestralne skladbe Adamiča, Šantla, Suka, Dvoraka, Čajkovskega ter dvoje vijolinskih solov konservatorista Karla Rupla in četvero basovskih pesmi konservatorista Marijana Rusa. Pri klavirju bo konservatorist Pavel Sivc. Resni in umetniško naštudirani program, ki je navdušil občinstvo Murske Sobotice in Ljutomeru do najvišje mere, bo sigurno tudi v Zagorju ob Savi privabil h koncertu najmnogobrojnejše poslušalstvo. Idealna stremeljnost Orkestralnega društva Glasbene Matice to tudi brez dvoma zaslužijo.

— Razpisano mesto. Pri mestnem magistratu celjskem se odda začasno mesto pomožnega konceptnega uradnika-jurista. Ta služba je pogodbeno. Plača po dogovoru. Prosilci morajo izkazati dovršene pravno in drжавnanske študije in z uspehom prebiti vse 3 državne teoretične izpite. Prednost imajo prosilci s praktičnim izpitom za politično administrativno poslovanje in z daljšo prakso. Svojerodno spisane prošnje pravilno kolkovane in opremljene z rojstnim in domovinskim listom, navedenim in uradnim zdravniškim spričevalom ter izpričevali o izpiti naj se vložijo do 17. junija 1927 pri predsedništvu mestnega magistrata celjskega. Razpisano mesto se bo pozneje event. spreminilo v sistemizirano mesto, ako to sklene občinski svet.

— Iz pošto-hranilnične službe. Za ravnatelja podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani je imenovan bivši delegat finančnega ministristva v Ljubljani dr. Šavnik.

— Mednarodni semenj v Bratislavi. VII. mednarodni podonavski semenj v Bratislavi (CSR) se vrši letos od 21. avgusta do 2. septembra t. l. Prospekte dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— Velikanska eksplozijska katastrofa v Varšavi. Te dni se je pripetila v neki smodnišnici pri Varšavi težka eksplozija. Dasi je oddaljena smodnišnica od mesta 10 kilometrov, so popokale v mestu vse šipe. Več hiš, med njimi kirurški klinika, je bilo znatno poškodovanih. Učinek eksplozije je bil tako silen, da je mislilo prebivalstvo v prvem hipu, da gre za potres. V Vikevichah je več hiš skoraj popolnoma porušenih. Neki vojak, ki je stal na straži, je bil ubit. Nad 300 oseb je odneslo teže ali lažje poškodbe. Večina ponesrečencev je poškodovanih na

očeh. Škoda se čeni na dva in pol milijona zlotih. V smodnišnici je eksplodiralo 330.000 kilogramov eksplozivnih stvari.

— Kačaki odvajajo kmete. Iz Skoplja poročijo: V torek dopoldne je udrila v selo Podkrajlje, okraj Giljane, velika kačaška četa. Kačaki so oplenili več hiš, nakar so odvedli seboj nekega dekleta in štiri kmete. Ko je bila orožniška postaja o tem obveščena, je poslala za razbojniki patrolje, ki so se pa vrnile brez uspeha. Domneva se, da so zbežali kačaki na albansko ozemlje. Zanimivo je, da je to, odkar se je pričela kačaška akcija, že drugi slučaj, da so odvedli albanski razbojniki kmete.

— Senzacionalna aretacija v Beogradu. V enem najelegantnejših beograjskih nočnih lokalov je bila te dni aretirana žena bivšega podravnatelja Angleško-srbske banke v Beogradu Vida Orensten. Vtaknili so jo v glavnjačo. Vzrok aretacije še ni znan, domneva pa se, da je Vida Orensten v zvezi z neko veliko afero. Aretacija je vzbudila v Beogradu veliko senzacijo, zakaj lepa Vida se je kretala vedno v najelegantnejših beograjskih krogih, dasi je zagrešil njen mož nedavno večje poverebe ter jo zato iz Beograda neznan kam odkuril.

— Hud konduktor. Stjepan Dokuše, železniški delavec v Zagrebu se je peljal z vlakom v Gračac. V bližini postaje Sestve je prišlo med njim in službojučim sprevidnikom do prepira, ki je končal s tem, da je sunil sprevidnik Dokušo s tako silo v prsi, da je padel mož iz vlaka ter se težko poškodoval. Rabijatnega konduktorja išče policija.

— Strela ubila dve ženski. Te dni sta pasli v Suvodolju v Srbiji dve svakinji, ženi bratov Milorada in Petronije Isajković krave. Bližajoča se nevihta ju je pregnala v bližnjo kočjo. Nenadoma je v kočjo tresnil. Strela je ubila obe ženski in dva vola, ki sta se pasla v bližini kočje, dočim je ostal otrok, ki je stal pri vratih, po čudnem naključju nepoškodovan.

— Silno nevreme nad Tuzlo in okolice. — Nad Tuzlo in okolice se je utrgal te dni oblak. V sled silnega naliva so narasli neregularni gorski potoki, ki so povzročili v vaseh ob vznožju Majevce veliko škodo. Zlasti so prizadete vasi Požarnica in Konjiki, kjer ni ostal nepoškodovan niti en sadni vrt, vsi nasadi sliv so uničeni. V hišo nekega kmeta je udarila strela, ki je lahko poškodovala kmeta, njegovo ženo in njegovega hlapca.

— Krvavo obračunavanje med albanskimi emigranti v Crni gori. Nedavno je bil umorjen v Podgorici sredi ceste neki albanski emigrant. Morilec je pobegnil. Kmalu nato so izvedele naše oblasti, da je izvršil storilec tudi že v Albaniji zločin, radi katerega se mu je bilo bati krvne osvete. Dasi je bilo vsled tega malo verjetno, da bi ga našli v Albaniji, so ga jeli orožniki iskati tam. Iskali so ga brez uspeha. Več uspeha pa so imeli sorodniki ubitega Albanca. Ti so dvojnega morilca našli v albanskih gorah ter se nad njim maščevali po albansko s tem da so ga zahrbtno ustrelili. Ker so orožniki truplo našli, iščejo sedaj morilceve morilce. — Tudi v Zapretiču se je pripetil te dni med albanskimi emigranti umor, radi katerega se pričakuje krvna osveta.

— Dva angleška letalca smrtno ponesrečila. Iz Londona poročajo: Pri Bourneouthu sta tretil dve letali. Obe letali sta padli iz višine 200 čevljev na zemljo. Pri tem sta se dva od najbolj popularnih in najbolj spretnih angleških vojaških pilotov ubila.

— Rodbinska tragedija radi malenkostne denarne globe. Žena dninarja Grummela v Parizu je bila te dni obsojena na denarno globo 5 frankov, ker je razzallala neko svojo sosedo. Ta malenkostna obsojba je imela tragične posledice. Ker žena globe nikakor ni mogla plačati, sta sklenila z njenim možem, da umorita svojo hčerko in izvršita skupno samomor. Grummel je prerazl hčerki, medtem ko je spala, s čevljarškim pipcem grol. Nato sta zakurila zakoneca peč s premogom, zaprla cev, legla v posteljo in čakala na smrt. Mož se je res kmalu onesvestil. Ko je žena, ki je bila še pri polni zavesti, to videla, je hotela svojo smrt pospešiti ter se je obesila, vendar pa so jo že pravočasno rešili, dočim je mož umrl. Stori se ji slabo uslug; razven je hujše beda, v kateri je živel doslej, ko je bila poročena, ji grozi sodnijska kazen.

— Zdravnica-kleptomanka. Budimpeštansko kazensko sodišče se obravnavalo te dni zanimiv slučaj. Ze pred letom dni so opazili nameščenci velikih budimpeštanskih trgovin, da izgine vselej, kadar pride v trgovino neka elegantna črnoopravljena dama, več stvari, dragocene rokavice, čevlji, čipke itd. »In flagrantične dame ni mogel nikdo nikdar zasesti. Koučno ji je nastavlil neki trgovec past, v katero se je ujela. Dal je damo aretirati. Na svoje veliko začudenje je ugotovila policija, da je dama identična z neko doktorico medicine iz ugledne rodbine. Policija je izročila slučaj sodišču. K obravnavi je prišlo okoli 100 oškodovanih trgovcev. Obtoženka se je zagovarjala, da jo vleče v trgovine neznan tajinstvena moč. Od trenutka dalje, ko vstopi v trgovino, ne ve, kaj se godi. Doma opazi v svoji posesti stvari, ki niso njena lastnina. Večkrat jih je hotela že vrniti, vendar pa ji je zmanjkalo vselej poguma. Sodišče je dalo obtoženko preiskati po psihijatriji, ki so ugotovili, da trpi na kleptomaniji, vsled česar za očitana ji dejanja ni odgovorna. V svojem izvidu poudarjajo psihijatri, da se je pojavilo v krogu francoskih zdravnikov v zadnjem času mnenje, da kleptomanije ni, da pa dokazuje slučaj obtožene zdravnice nasprotno. Sodišče je obdolženko na podlagi tega izreka psihijatrov opustilo.

— Misteriozna avantura. Te dni so našli ob dunajski periferiji na cesti mladega Sloveka nezavestnega. Policija ga je dala pre-

peljati v bolnico. Ko se je zavedel, je povedal čudno dogodivščino. Dejal je, da je Emil Schmidt, lastnik tehničnega biroja v Stuttgartu. Mudil se je 14 dni v Bukarešti, kjer je obiskal svojo soprogo. Iz Bukarešte se je pripeljal na Dunaj, kjer je nameraval ostati samo en dan. Ko je izstopil s kolodvora, se mu je pridružil elegantno opravljen gospod, ki ga je prosil za ogenj, nakar se je razvil med njima razgovor, tekem katerega ga je vprašal tujec, če namerava ostati na Dunaju. Ko je to potrdil, mu je ponudil tujec, da naj prenoči pri njem. Medtem je pristopil k njima drug, privatno eleganten gospod, nakar sta ga povabila tujca v svoj avtomobil. Po daljši vožnji so se ustavili pred elegantno urejeno vilo. V vili jih je sprejela mlada dama. Kramljali so poldrugo uro, nakar je predlagal eden od tujih gospodov, da bi se peljali pred večerjo z avtomobilom na izprehod. Vozili so se skozi dreverode po strmi, vijugasti cesti. Medtem se je znočilo... Kaj se je zgodilo potem, Emil Schmidt ne ve. Nima pojma, na kak način je obležal nezavesten na cesti, pravi pa, da ni zavžil niti kokaina niti alkohola, da pa mu je zmanjkala večja vsota denarja, ura in vse izkazne listine, svoj kovčeg je pustil v vili, glede katere pa pravtako nima pojma, kje se nahaja.

— Klub molčljivih žen. V Manchesteru je bil ustanovljen te dni »klub molčljivih žen.« Cilj, ki so si ga postavile ustanoviteljice, da nauče svoje someščane molčljivosti. Vsaka članica kluba mora prebiti vsak dan najmanj dve uri v klubovem lokalu, ne da bi črhnila pri tem besedico. Če se zoper to določbo statutov pregrešil, mora plačati večjo globo. Klub je štel 240 članic, toda že prvi dan jih je izstopila 68.

Ljubljana.

— Gospod vladni komisar Anton Menninger odpotuje službenim potom ter se vrne koncem tega tedna. Vsi sprejemni strank ta teden odpadejo.

— Slovenska Matica ima dne 24. junija t. l. ob 6. uri popoldne v društvenih prostorih svoj letni občni zbor z dnevnim redom: poročila, izprememba nekaterih členov pravil ter volitve odbora. — Odbor.

— Društvo konservatoristov priredi v petek, 10. t. m. v sobi št. 17 (Gosposka ulica, priliježe) na konservatoriju ob 18. uri 6. uri popoldne) predavanje. — Tema: diskusija in debata o glasbenih stilih in o metodah glasbene kritike, o čemer je pretekli mesec na konservatoriju predaval dr. Stanko Vurnik. Debatirali bodo: konservatorist Radko Miglič kot glavni koreferent, Lajovic, Kogoj, Debevec C. in dr. — Društvo konservatoristov vabi k temu predavanju vse, ki se za estetsko-kritična muzikalna vprašanja in umetnostno politiko interesirajo. — Za društvo konservatoristov Karlo Rupel.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Letni redni občni zbor se vrši dne 20. junija 1927 ob 8. uri zvečer v pevski dvorani štev. 14, Glasbena Matica, Vegova ulica. — Odbor.

— Občni zbor Obrtnega društva v Ljubljani se bo vršil v četrtek dne 9. junija t. l. ob pol 8. uri zvečer v salonu restavracije »Mrak« na Rimski cesti s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in poročilo predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Poročilo načelnika pevskega odseka. 7. Volitev odbora. 8. Ustanovitev odsekov. 9. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— Občni zbor »Kluba ljubiteljev jamarjev« se vrši z običajnim sporedom v sredo, dne 22. junija t. l. »V Rožicah« hotel Union ob 18. uri.

— Članom godalnega orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice! Ker je koncert v soboto 11. t. m. v Zagorju ob Savi, se vrši vaja in za njo važen razgovor v petek ob 8. uri zvečer. Odbor prosi vse člane (tudi tiste, ki niso mogli o Binkoštih na turneji) točne udeležbe.

— Nar. žel. glasbeno društvo Slova: Pevska vaja v četrtek 9. t. m. odpade; mesto te vaje se vrši ista v petek 10. t. m. v telovadnici šole na Ledini in sicer ženski zbor ob 7. moški zbor ob 8. uri zvečer. — Zborovodja.

MARIBORSKA POROTA.

Umor.

V Mariboru se je pričelo poletno porotno zasedanje. Kot prva sta sedela na zatožni klopi 27-letni delavec, sedaj vojak Miha Sežuga iz Radovcev pri Murski Soboti in Franc Bačič, delavec v Poznanevcih. Zagovarjala sta se radi umora. Dejanski stan je sledeči:

Gostilničarka in posestnica Jožefa Borovnjak v Gornjem Seniku na Madjarskem blizu jugoslovanske meje, je živel v neslogi s svojim možem, ki jo je pretepal in skrivaj pred njo denar. Po nasvetu svoje matere N. Fartekove in dekle Roganove se je odločila, da spravi svojega moža s poti. V to svrhu se je sporazumela s takratnima jugoslovanskima tihotapcema Miho Sežugo in Francetom Bačičem, ki sta prevzela to nalogo proti plačilu 20.000 kron ter Janoša Borovnjaka dne 27. septembra l. 1921 ustrelila. Sicer valita sedaj krivdo drug na drugega: Sežuga trdi, da je izvršil umor Bačič, dočim je on sam samo posredoval, Bačič pa trdi nasprotno, vendar jima pa to ni dosti pomagalo, zakaj porotniki so stavljena jim vprašanja potrdili, nakar ju je obsodilo sodišče vsakega na 9 let težke ječe. (Jožeta Borovnjak in N. Fartek pa sta bili obsojeni že svoječasnno od madjarskega sodišča vsaka na 15 let ječe.)

SPORED NA MITINGU 26. JUNIJA 1927 IN RED NA LETALIŠČU.

Cenjeno občinstvo opozarjamo na veliki miting, ki se vrši dne 26. junija 1927 ob 4. uri popoldne na vojaškem vežbališču med

Mostami in Devico Marijo v Polju, obenem pa prosimo, da se točno drži sledečih navodil.

Aero-klub ima s prireditvijo ogromne izdatke, vendar pa je v uvidevanju, da treba ustvariti možnost prisostvovanja vsem slojem našega naroda na mitingu določil vstopnino kar najnižje mogoče tako, da jo zmore vsakdo. Odveč bi bilo tedaj opozarjati, da bo občinstvo naprošeno, da samo poleg rediteljev vrši kontrolo nad tkzv. zastojkarijo, ker smo prepričani, da vsakdo uvidi, da z stopnino 2, 5 in 10 Din more klub kriti komaj najnujnejše režijske stroške za avione in osebe. Dostop na Ljubljanski Grad bo sicer prost, vendar pa bodo leteče patrolje Aero-kluba tudi tamkaj naprosile občinstvo, da plača vstopnino, ker bi bili v nasprotjem slučaju prisiljeni, da zaprosijo oblast, da za ta dan dostop na Grad zapre. Opozarjamo tudi na to, da bo prireditve vidna v vseh podrobnostih le iz letališča samega, kjer bo vsakdo lahko popolnoma od blizu opazoval dvig, spuščanje, odskoke s padobranci in akrobacije v zraku. Ker se širijo vesti, da bo občinstvo na letališču izpostavljeno ev. opasnostim, ako nastopi kvar motorja ali kaj sličnega, ugotavljamo, da bodo vse produkcije izvršene v taki višini in nad takim terenom, ki vsako nesrečo že v naprej izključuje. Prostor za letala, kjer se bodo dvigala in spuščala, bo ograjen provizorično z posebnimi markacijami, pa prosimo, da se na ta prostor in lastnih interesov pod nobenim pogojem občinstvo ne podaja. Rediteljstvo bo na vsem prostoru vršilo službo, pa prosimo, da se vsakdo brezpogojno pokori njihovim odredbam.

Fotografie in fotografe-amaterje opozarjamo na sklep oblastnega odbora Aero-kluba, da je prepovedano vsakršno fotografiranje brez predhodnega dovoljenja, ki ga izstavi tajnik Aero-kluba v Kazini II. nadstr. Vsak, ki bo s tem dovoljenjem fotografiral se ob prevzemu dovoljenja obveže izročiti Aero-klubu od vsakega snimka po dve kopiji. Letalci iz Novega Sada in Zagreba dospo v spremstvu tajnika oblastnega odbora Aero-kluba v Ljubljani z avioni v soboto, dne 25. junija predpoldne na letališče. Točno uro prihoda bomo pravočasno objavili, pa prosimo, da se že ta dan potruditi čim večje število ljubljancev na letališče, da dostojno sprejememo naše zračne heroje.

V nedeljo, dne 26. junija bo ob 4. uri popoldne najprej ogled vseh tip letal, ki bodo sodelovali na mitingu. Njihove slike bodo od četrta, 9. junija naprej v povečanih oblikah izložene na najobjudenejših delih našega mesta. Po ogledu se dvignejo nad aerodrom - trosed Breguet XXX in trije Brandenburgi dvosedi. Iz zadnjih bodo po končanem kroženju nad aerodromom skočili s padali zadnji navedeni letalci. Letala pa se bodo drug za drugim spustila zopet na Aerodrom. Za to produkcijo nastopita naša pilota-lovca rojaka iz Primorja gg. kapetan Umek in tehnični poslovodja Ernest Turko na Devotinih. Izvajala bosta loopinge, rolunge, pikiranje, šandele, vrtnice, vertikalne gos spirale, horizontalni let z minimalno brzino, horizontalni let s podminimalno brzino, glisad na desno in levo krilo in končno najopasnejšo produkcijo vertikalni vrtnice vezan z drsenjem na krilo, nato drhanje na rep. Aparata se bosta ločila drug od drugega na vzhodno in zahodno stran od letališča tako, da bo gledalcem in na eni in na drugi strani omogočen točen razgled.

Po končanih akrobacijah bodo vršeni leti s pasažirji. Med vstopnicami, ki so v predprodaji in to v trafikii Sever v Šelenburgovi ulici, pri tvrdki Joso Gorec nasl. na Dunajski cesti in v Jugoslovanski knjigarni Pred Škofijo, se nahaja 50 števil, ki pooblaščajo kupce za let. Vsakdo, kdor kupi vstopnico ima pravico do brezplačnega žrebanja. Dosedaj je bilo izžrebanih pri nakupu kart v tajništvo Aero-kluba, Kazino II. nadstr. 8 števil. Ostale so porazdeljene na vse predprodajne lokale.

Aero-klub kraljevine SHS
Ljubljana.

CHAMBERLIN V BERLINU.

V torek ob 5.57 je pristal Chamberlin s svojim spremljevalcem Levine-om na berlinskem aerodromu »Tempelhof«. Mesto Berlin je priredilo ameriškega letalca prijazen sprejem. Ze več ur pred njegovim prihodom ga je pričakovala ogromna množica ljudi — računajo, da jih je bilo okoli 50.000. Ob 5. so prišli na aerodrom zastopniki oblasti: predsednik nemške republike Hindenburg, ameriški poslanik Shurman, minister dr. Curtius, državni tajnik v. Schubert, berlinski višji župan Bös itd. Kmalu nato je prikorakala vojaška godba v rdečih huzarskih uniformah. Na aerodromu je bil postavljen mikrofoni, v svrhu, da čujejo vsi radioposlušalci, kako bo Chamberlin v Berlinu sprejet. Ob pol 6. je bil obširni prostor tako poln ljudstva, da so ljudje v gnučji komaj stali. Sedem minut pozneje po avizirale sirene na stolpu letalcev prihod. Takoj nato se je pojavila na obzorju skupina aeroplanov — bilo jih je 16. V prvem aeroplanu so sedeli svetnik ameriškega poslanštva Pool z zastopniki vlade. Temu letalu je sledilo sedem drugih v ravni fronti, za njimi je letel mali aeroplan Amerikancev, kateremu je sledila zopet fronta osmih letal in novi veliki aeroplan, ki je poletel pred kratkim iz Berlina v Madrid. Med gledalci je izbruhnilo ogromno, hrupno navdušenje. Ljudje so vihteli klobuke ter vzklikali, da so postali hripavi, vmes pa je igrala vojaška godba.

Skupina letal je obkrožila najprej v višini 600 do 800 metrov celo mesto. Na strehah, na vseh cestah in trgih in na vseh oknih je bilo tisoče in tisoče ljudi, ki so letalce pozdravljali. Med tem je množica na aerodromu potrpežljivo čakala. Končno so se letala vrnila. Chamberlin je poletel najmanj trikrat okoli aerodroma, ker je bil obljubil, da pristane ob 6.

Končno je pristal. Zopet so se oglasile sirene. Ljudje so Chamberlina in Levine-a

